

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXI. — Wydana i rozesłana dnia 19. marca 1913.

Treść: *M* 41. Rozporządzenie, dotyczące zmian i uzupełnień przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., z roku 1912.

41.

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z dnia 7. marca 1913,

dotyczące zmian i uzupełnień przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., z roku 1912.

Na zasadzie § 88., ustawy z dnia 5. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 128. dotyczącej wprowadzenia nowej ustawy o służbie wojskowej. wydaje się w porozumieniu z Ministerstwem wojny następujące zarządzenia:

Artykuł I.

Przepisy o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., wydane rozporządzeniem z dnia 27. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 153, a zmienione, względnie uzupełnione rozporządzeniem z dnia 31. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 22. uzupełnia się następującym rozdziałem XVII., załącznikiem III., oraz wzorami 55. i 56.

Artykuł II.

§ 49. przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., wymienionych w artykule I., zmienia się w sposób następujący:

a) Punkt 7., ustęp drugi, ma opiewać:

„Świadectwa lekarskie wojskowych zakładów leczniczych oraz wojskowych zakładów wychowawczych i naukowych. tudzież świadectwa krajowych lub większych publicznych szpitali cywilnych można uznać za ważne dowody na istnienie padaczki wów-

czas, jeżeli choroba ta stwierdzona została własną obserwacją lekarza zakładowego w sposób najzupełniej stanowczy.“

b) Punkt 7., ustęp trzeci, należy skreślić;

c) Punkt 8. ma opiewać:

„W podobny sposób jak co do dotkniętych padaczką należy postąpić także co do umysłowo chorych, głupowatych i posiadających mniejszą wartość umysłową. Jeżeli komisji poborowej będą przedłożone co do osób wspomnianego rodzaju świadectwa dyrekcji zakładów leczniczych, opiekuńczych i wychowawczych, wymienionych w spisie, załącznik III., i wydrukowanych tłustymi literami, wówczas należy uważać je za pełnowartościowe — w razie stwierdzenia w sposób niewątpliwy tożsamość osoby i legalności świadectwa. Co do świadectw innych zakładów, wymienionych w załączniku III., obowiązują postanowienia punktu 6.

Jeżeli chodzi o świadectwa zakładów, niewymienionych w spisie w załączniku III. powinno się zasięgnąć w każdym wypadku z osobna rozstrzygnięcia Ministerstwa obrony krajowej.“

Artykuł III.

Rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 27. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 154, którym wydano postanowienia przejściowe do ustawy z dnia 5. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 128. dotyczącej wprowadzenia nowej ustawy o służbie wojskowej, oraz rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z dnia 8. lutego 1913, Dz. u. p. Nr. 20, wydane w celu ich uzupełnienia, tracą moc obowiązującą.

Te postanowienia przepisów o służbie wojskowej, część II., III. i IV., wydanych do ustawy

o służbie wojskowej z roku 1889 dla wojska wspólnego (marnarynarki wojennej) i obrony krajowej, których nie zniosła ani nie zmieniła ustawa o służbie wojskowej z roku 1912, względnie wydane do niej przepisy o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., lub osobne zarządzenia, na razie pozostają nadal w mocy.

Aspiranci, chcący uzyskać dobrodziejstwo dla ochotników jednorocznych, którym zezwolono po myśli postanowień § 65 : 9 p. w. I. z roku 1889 na powtórzenie egzaminu z uzdolnienia do służby w charakterze ochotnika jednorocznego, mają składać egzamin uzupełniający, wstępujący w miejsce egzaminu z uzdolnienia, w jednej z szkół kadetckich piechoty po myśli postanowień § 85. p. w. I. z roku 1912, przyczem nie potrzebują przedkładać dowodów nauk, wymaganych po myśli § 21 : 1, ustępu trzeciego, ustawy o służbie wojskowej z dnia 5. lipca 1912. Dz. u. p. Nr. 128.

Artykuł IV.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Georgi wlr.

Przepisy o służbie wojskowej.

Część I.

Zeszyt I.

Rozdział XVII.

Kontyngent rekrutów, przydział asenterowanych, obliczenie kontyngentu rekrutów, wybór nadliczbowych, zastępstwa za ubytki i przyrosty.

§ 139.

Kontyngent rekrutów, roczne kontyngenty rekrutów wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej.

1. Postanowieniem § 13. u. w. ustanowiono kontyngent rekrutów dla utrzymania wspólnej siły zbrojnej, oprócz rekrutów, którzy mają być w tym celu dostawieni z Bośni i Hercegowiny, w roku 1912 na 136.000, w roku 1913 na 154.000, w roku 1914 oraz w następnych dziewięciu latach na 159.500 ludzi rocznie, a ten kontyngent rekrutów należy rozdzielić na oba państwa Monarchii według liczby ludności.

Przez liczbę ludności należy rozumieć w tem znaczeniu liczbę obywateli austriackich, stwierdzoną

przy ostatnim spisie ludności w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, w krajach świętej Korony węgierskiej oraz w Bośni i Hercegowinie, z doliczeniem czynnych osób wojskowych, które posiadają obywatelstwo austriackie.

Według spisu ludności, podjętego w dniu 31. grudnia 1910, mają królestwa i kraje, reprezentowane w Radzie państwa, dostarczyć wspólnej siły zbrojnej w roku 1912 kontyngent rekrutów w ilości 78.003, w roku 1913 w ilości 88.327, w roku 1914 i w dziewięciu latach następnych w ilości 91.482 ludzi rocznie.

Dla utrzymania obrony krajowej królestw i krajów, reprezentowanych w Radzie państwa, z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii, ustanawia się na rok 1912 kontyngent rekrutów w ilości 20.715, na rok 1913 w ilości 22.316, na rok 1914 w ilości 23.717, na rok 1915 w ilości 25.018, na rok 1916 w ilości 26.019, a na rok 1917 i sześć lat następnych w ilości 26.996 ludzi rocznie.

Kontyngent rekrutów, mający być dostawiony z Tyrolu i Przedarulanii dla strzelców krajowych, wynosi *)

na rok 1912: 770.

na rok 1913: 830.

na rok 1914: 882,

na rok 1915: 930,

na rok 1916: 967,

na rok 1917 i na sześć lat następnych 1004 ludzi rocznie.

2. Kontyngenty rekrutów, które mają być dostawione dla wspólnej siły zbrojnej z królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych oraz z krajów świętej Korony węgierskiej, tudzież kontyngenty rekrutów obu obron krajowych i kontyngenty rekrutów w Bośni i Hercegowinie są uwidocznione w załączniku VIII., zaś rozdział kontyngentów rekrutów wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej w krajach świętej Korony węgierskiej jest uwidoczniony w załączniku VIII a.

§ 140.

Zasady przydziału asenterowanych.

1. Asenterowanych drogą poboru należy przydzielać do wspólnej siły zbrojnej, względnie do obrony krajowej zasadniczo według porządku kolejnego, w jakim są zapisani w listach stawczych w obrębie każdej klasy wieku w stosunku do obu kontyngentów rekrutów na przemian.

Wyjątek pod tym względem stanowią:

a) jednoroczni ochotnicy, którym przysługuje dobrodziejstwo z § 21 : 2 u. w.;

*) Z zastrzeżeniem ustanowienia w drodze ustawodawstwa krajowego.

- b) ci, którzy w myśl następującego punktu 2. mają być przydzieleni wyłącznie do marynarki wojennej i ci, których zaasenterowano z okręgów uzupełnienia marynarki wojennej oraz
- c) asenterowani z dawnego obwodu Kotorskiego i z łądu stałego dawnego obwodu Ragusańskiego § 36 : 1 u. w.).

2. Zawodowych marynarzy oraz innych ludzi, przywykłych do morza wskutek zawodu swego, należy w razie zdolności fizycznej przydzielać wyłącznie do marynarki wojennej. Na pokrycie braku, okazującego się w zapotrzebowaniu rekrutów dla marynarki wojennej, należy użyć innych asenterowanych, którzy wskutek swego przemysłu lub zawodu posiadają uzdatnienie do służby w marynarce wojennej.

Zresztą należy z pośród asenterowanych z okręgów uzupełnienia marynarki wojennej wybrać, bez względu na porządek kolejny ich zapisania w listach stawczych, jednak w granicach zapotrzebowania rekrutów dla wspólnej siły zbrojnej, które ma być pokryte z odnośnego okręgu uzupełnienia marynarki wojennej, przede wszystkim rekrutów dla marynarki wojennej, przyczem wchodzi w rachubę w pierwszej linii mieszkańcy wysp, a następnie mieszkańcy wybrzeży (§ 36 : 2 u. w.).

3. Rekrutów i rezerwistów zapasowych, przypadających na wojsko wspólne, należy przydzielić do oddziałów wojskowych królestw i krajów, reprezentowanych w Radzie państwa, i to w miarę możliwości do oddziałów, uzupełniających się z tego okręgu terytorialnego wojskowego, w którym przydzieleni posiadają prawo przynależności.

Wyjątek od postanowienia tego stanowią te specjalne rodzaje broni i części wojska wspólnego, a względnie ich oddziały broni, które wskutek swego przeznaczenia nie dadzą się tak zorganizować, aby można było utworzyć w ich obrębie samoistne oddziały z żołnierzy, pochodzących z królestw i krajów, reprezentowanych w Radzie państwa.

Do oddziałów broni wojska wspólnego i obrony krajowej należy przydzielać żołnierzy najbardziej do nich uzdatnionych, uwzględniając w miarę możliwości życzenia asenterowanych.

§ 141.

Indywidualny przydział asenterowanych do wspólnej siły zbrojnej lub do obrony krajowej.

1. Indywidualnego przydziału asenterowanych drogą poboru i rozpoznania do wspólnej siły zbrojnej lub do obrony krajowej winna dokonać właściwa komenda okręgu uzupełnienia w stosunku do obu kontyngentów rekrutów, biorąc na wzgląd postanowienia punktu 12. Z tego stosunku wypada klucz rozdziału „x“.

RW (kontyngent rekrutów wspólnej siły zbrojnej)

$$x = \frac{\text{RW}}{\text{RL}} \quad \text{RL (kontyngent rekrutów obrony krajowej).}$$

Ten klucz rozdziału wskazuje, którego z kolejnego porządku asenterowanych w każdym okręgu poborowym (wyjątek w § 142 : 3) należy bez względu na klasy wieku przydzielić do obrony krajowej.

Klucz rozdziału oblicza i ogłasza Ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem wojny.

Klucz rozdziału oblicza się z jednej strony dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii, z drugiej zaś strony dla Tyrolu i Przedarulanii.

Opis praktycznego zastosowania klucza rozdziału oraz objaśnienie pojęć „kolejne następstwo“ i „grupa“ znajduje się w załączniku IX.

Ponieważ z rozdziału asenterowanych między wspólną siłę zbrojną i obronę krajową według klucza rozdziału muszą w porównaniu z dokładnym stosunkiem kontyngentów rekrutów wynikać pewne różnice, zachodzi potrzeba pewnej poprawki. Poprawkę tę uskutecznia Ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem wojny przy obliczeniu kontyngentu rekrutów (§ 147 : 6, b).

2. Indywidualnego przydziału asenterowanych drogą poboru i rozpoznania według klucza rozdziału po myśli punktu 1., należy dokonać w obrębie następujących kategorii, a to dla każdej kategorii osobno:

- a) zdolni, asenterowani z zastrzeżeniem przeznaczenia i przydziału;
- b) asenterowani bezpośrednio do rezerwy zapasowej z zastrzeżeniem przydziału;
- c) ochotnicy jednorocznicy oraz obowiązani do służby wojskowej, roszcący sobie prawo do dobrodziejstwa służby jednorocznej, z wyjątkiem korzystających z dobrodziejstwa z § 21 : 2 u. w., których po myśli § 21 : 5 u. w. należy przydzielić do obrony krajowej (§ 142). i
- d) asenterowani z zastrzeżeniem przydziału, którzy po myśli § 70. u. w. wykluczeni są od wyboru na „nadliczbowych“.

3. Bliższe postanowienia co do przydziału ochotników jednorocznych, asenterowanych drogą poboru i rozpoznania, oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszcujących sobie prawo do dobrodziejstwa służby jednorocznej, zawarte są w § 142.

4. Indywidualny przydział asenterowanych do usług pomocniczych uskutecznia się według osobnego klucza rozdziału, który ustanawia i ogłasza Ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem wojny (§ 51 : 4).

5. Asenterowanych marynarzy zawodowych oraz innych ludzi, przywykłych do morza wskutek swego zawodu lub przemysłu, lub zdolnych do służby przy marynarce wojennej, należy w razie fizycznej ich zdolności przydzielić po myśli § 36 : 2 u. w. do marynarki wojennej.

Jeżeli taki obowiązany do służby wojskowej przypada przy zastosowaniu klucza rozdziału dla obrony krajowej, to należy go mimo tego przydzielić do marynarki wojennej, a natomiast przydzielić do obrony krajowej następnego rekruta, przypadającego dla wspólnej siły zbrojnej, wskutek czego w następnej grupie tych asenterowanych, których należy przydzielić do wspólnej siły zbrojnej, okaże się naturalnie ubytek o jednego człowieka.

6. Obowiązanych do służby, którzy już służyli w wspólnej sile zbrojnej lub w obronie krajowej, a których z powodu niezdolności do służby uwolniono i potem ponownie asenterowano, należy przydzielić do tej części siły zbrojnej, w której odbyli poprzednią służbę, wliczaną po myśli § 6 : 6 do czasu trwania obowiązku służbowego.

Jeżeli jednak ten, którego w ten sposób należy przydzielić do wspólnej siły zbrojnej, przypada według klucza rozdziału dla obrony krajowej lub naodwrot, należy analogicznie stosować postanowienia punktu 5., ustęp drugi.

7. Celem przeprowadzenia indywidualnego przydziału winny komendy okręgów uzupełnienia sporządzić w trzech jednakowych egzemplarzach (zapomocą werniksowania) dla zamknięcia z dniem 30. czerwca dla każdego okręgu poborowego osobno. po jednej liście przydziału dla następujących kategorii:

A. zdolnych według wzoru 44., a;

B. zdolnych do usług pomocniczych według wzoru 44., b;

C. przeznaczonych wprost do rezerwy zapasowej według wzoru 44., c, i

D. ochotników jednorocznych według wzoru 44., d (§ 142 : 3).

8. Do listy przydziału dla kategorii A, B i C należy wpisywać według liczby przedewszystkiem obowiązanych do służby wojskowej (punkt 14.), asenterowanych drogą poboru dodatkowego lub rozpoznania w czasie od obliczenia kontyngentu rekrutów aż do dnia 31. grudnia roku poprzedniego i przydzielonych do odnośnej części siły zbrojnej (wpisanych w dalszym ciągu do listy przydziału z roku poprzedniego czerwonym atramentem), zaś do listy przydziału dla kategorii A nadto tych, którzy w czasie od obliczenia kontyngentu rekrutów z roku poprzedniego aż do dnia 31. czerwca roku bieżącego wstąpili dobrowolnie do odnośnej części siły zbrojnej.

9. Innych obowiązanych do służby wojskowej kategorii A, B i C, asenterowanych drogą poboru lub rozpoznania w czasie od dnia 1. stycznia do

30. czerwca, należy wpisywać do odnośnej listy przydziału w ten sposób, że najpierw wpisuje się asenterowanych drogą poboru dodatkowego lub rozpoznania w czasie od dnia 1. stycznia do początku poboru głównego w porządku według punktu 11., potem asenterowanych od początku poboru głównego według porządku klas wieku (najpierw wyższe klasy wieku, a to począwszy od najwyższej, potem I, II. i III. klasę wieku), w obrębie zaś każdej klasy wieku według porządku zapisania ich w liście stawczej. Następnie należy zapisanych w ten sposób obowiązanych do służby wojskowej kategorii A i C przydzielić według klucza rozdziału po myśli punktu 1., z zapisanymi zaś obowiązującymi do służby wojskowej kategorii B postąpić według zarządzeń, mających się wydać w tym względzie na podstawie porozumienia między Ministerstwem obrony krajowej i Ministerstwem wojny.

Co do zapisanych obowiązanych do służby wojskowej kategorii D obowiązują postanowienia § 142.

10. Odnośnie do zmiany przed początkiem zastosowania klucza rozdziału oraz w czasie jego zastosowania odsyła się do załącznika IX.

11. Obowiązanych do służby wojskowej, asenterowanych drogą poboru lub rozpoznania w czasie od dnia 1. lipca aż do obliczenia kontyngentu rekrutów w odnośnym roku, winna właściwa komenda okręgu uzupełnienia zapisywać do odnośnych list przydziału na końcu według dnia asenterunku, jeżeli zaś tenże odbył się w tym samym dniu, według porządku klas wieku (punkt 9.) i numerów losu oraz przydzielać ich według wspomnianego klucza rozdziału w dalszym ciągu przydziału asenterowanych, uskutecznionego dla zamknięcia z dniem 30. czerwca.

12. Komenda okręgu uzupełnienia winna co do przydziału asenterowanych porozumiewać się z komendą okręgu uzupełnienia obrony krajowej i właściwą polityczną władzą powiatową; wspomniana na początku komenda ma w tym celu przestać obu wspomnianym na ostatku władzom natychmiast po uskutecznieniu przydziału po jednym wygotowaniu listy przydziału, sporządzonej dla zamknięcia z dniem 30. czerwca, i zawiadomić je w każdym przypadku z osobna o przydzieleniu asenterowanych po dniu 30. czerwca aż do obliczenia kontyngentu rekrutów w odnośnym roku, celem uzupełnienia tej listy przydziału.

13. Listy przydziału należy zamknąć z dniem obliczenia kontyngentu rekrutów.

14. Asenterowanych, których listy stawcze lub listy rozpoznawcze nadejdą do właściwej komendy okręgu uzupełnienia w czasie po obliczeniu kontyngentu rekrutów aż do dnia 31. grudnia roku bieżącego, należy po myśli postanowień punktu 11. wpisać do odnośnej listy przydziału w dalszym ciągu, a to czerwonym atramentem, i ich przydzielić.

15. Dla obowiązanych do służby wojskowej, asenterowanych w czasie od dnia 1. listopada roku bieżącego aż do obliczenia kontyngentu rekrutów w roku następnym, a wykluczonych po myśli § 70. u. w. od wyboru na „nadliczbowych“, których należy po myśli § 41 : 1, ustęp pierwszy, u. w. z dniem asenterunku wcielać a zatem także przydzielać, należy sporządzić osobną listę przydziału, a to stosując analogicznie wzór 44. a, względnie 44. b.

Przydział wspomnianych wyżej obowiązanych do służby wojskowej do wspólnej siły zbrojnej lub do obrony krajowej ma się odbywać po myśli powyższych postanowień.

Tę listę przydziału należy również zamknąć z dniem obliczenia kontyngentu rekrutów.

Tych dobrowolnie uszkadających się, zdalnych tylko do służby podrzędnej, którzy nie liczą się na poczet kontyngentu rekrutów, należy przydzielać według postanowień § 52 : 2. Dla tej kategorii obowiązanych do służby wojskowej nie potrzeba sporządzać listy przydziału.

16. Przydzielenie asenterowanych należy wpisać do przedziałki 14. listy stawczej i do przedziałki 32. protokołu asenterunkowego.

§ 142.

Rozdział ochotników jednorocznych między wspólną siłę zbrojną a obronę krajową.

1. Z wyjątkiem jednorocznych ochotników, wymienionych w § 21 : 2 u. w., którzy mają odbyć służbę przed frontem przy obronie krajowej, rozdziela się jednorocznych ochotników, asenterowanych w pewnym roku poborowym, między wspólną siłę zbrojną i obronę krajową w stosunku do obu kontyngentów rekrutów. Na poczet ogólnej liczby, przypadającej według tego na wspólną siłę zbrojną, względnie obronę krajową, należy policzyć przede wszystkim tych, którzy dobrowolnie wstąpili do odnośnej części siły zbrojnej; przy obronie krajowej nie powinna liczba ich przenosić na razie 1-nego procentu jej kontyngentu rekrutów, może jednak w razie potrzeby być zmieniona za porozumieniem się Ministra obrony krajowej z Ministrem wojny. Resztę, brakującą następnie do ilości ogólnej, należy przydzielić z pośród jednorocznych ochotników, asenterowanych drogą poboru, według postanowień § 36. u. w. Gdyby przy obronie krajowej okazała się nadwyżka jednorocznych ochotników, bez uwzględnienia jednorocznych ochotników, wymienionych w § 21 : 2 u. w., powinno nastąpić potrzebne wyrównanie odpowiednio do stosunku kontyngentów rekrutów wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej za porozumieniem się Ministra obrony krajowej z Ministrem wojny. Późniejsze zmiany w przydzieleniu są dopuszczalne jedynie w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie (§ 21 : 5 u. w.).

2. Ochotników jednorocznych, asenterowanych w pewnym roku poborowym, i obowiązanych do

służby wojskowej, roszcujących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, rozdziela się między wspólną siłę zbrojną i obronę krajową według okręgów uzupełnienia — inaczej niż innych asenterowanych.

Pod „obowiązanymi do służby wojskowej, roszcującymi sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej“ nie należy rozumieć tych, którzy w czasie ich stawiennictwa do poboru nie uczynili jeszcze zadość warunkom § 21 : 1, ustęp trzeci u. w. (złożenie egzaminu uzupełniającego). Takich obowiązanych do służby wojskowej należy więc zapisać do listy przydziału według wzoru 44. a, nie zaś według wzoru 44. d.

Celem dokonania przydziału ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszcujących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, winna komenda okręgu uzupełnienia sporządzić dla całego okręgu uzupełnienia listę przydziału według wzoru 44 d z zamknięciem jej z dniem 30. lipca i zapisać do niej według liczby przede wszystkim asenterowanych drogą poboru dodatkowego i rozpoznania w czasie od obliczenia kontyngentu rekrutów aż do dnia 31. grudnia roku poprzedniego, przydzielonych do wojska wspólnego (marynarki wojennej) lub do obrony krajowej oraz tych ochotników jednorocznych i roszcujących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, którzy w czasie od obliczenia kontyngentu rekrutów aż do dnia 30. czerwca roku bieżącego dobrowolnie wstąpili do odnośnej części siły zbrojnej.

Następnie należy wciągnąć do listy przydziału według okręgów poborowych, zestawionych alfabetycznie, tych ochotników jednorocznych i obowiązanych do służby wojskowej, roszcujących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, których asenterowano drogą poboru lub rozpoznania w czasie od dnia 1. stycznia do 30. czerwca roku poborowego, i to w obrębie każdego okręgu poborowego przede wszystkim asenterowanych drogą poboru dodatkowego i rozpoznania w czasie od dnia 1. stycznia aż do rozpoczęcia się poboru głównego, w porządku określonym w § 141 : 11, potem asenterowanych w czasie od rozpoczęcia się poboru głównego w porządku klas wieku (najpierw klasy wyższe, a to począwszy od najwyższej, potem I., II. i III. klasa wieku), oraz w porządku, w jakim są zapisani w listach stawczych.

Zresztą stosuje się analogicznie postanowienia § 141.

3. Po dokonaniu przydziału należy zapisać go do przedziałki 14. listy stawczej i do rubryki 32. protokołu asenterunkowego oraz należy oddziałom broni, wchodzącym w rachubę po myśli § 88 : 6 A, udzielać wyciągi z protokołów asenterunkowych co do tych, którzy mają być do tych oddziałów przydzieleni „warunkowo“.

4. Komendy okręgów uzupełnienia sporządzają następnie w porozumieniu z komendami okręgów uzupełnienia obrony krajowej oraz politycznymi władzami powiatowymi wykaz według wzoru 45. i przedkładają go do dnia 15. lipca przełożonej komendzie terytorialnej wojskowej, dołączając dwa wygotowania spisu imiennego według wzoru 46. co do tych ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, którzy prosili na podstawie dokładnego uzasadnienia o przydzielenie ich wyłącznie do wspólnego wojska lub do obrony krajowej.

5. Komenda terytorialna wojskowa sporządza na podstawie wykazów, przedłożonych przez komendy okręgów uzupełnienia, sumaryczne zestawienie, analogicznie do wzoru 45., według okręgów uzupełnienia i oblicza ilość ochotników jednorocznych, których w obrębie całego okręgu terytorialnego wojskowego należy w stosunku do kontyngentów rekrutów przydzielić do wspólnej siły zbrojnej, względnie do obrony krajowej (§ 21 : 5 u. w.). Równocześnie ma się ustalić, czy nadwyżka ochotników jednorocznych okazuje się w spólnej sile zbrojnej, czy w obronie krajowej, przyczem jednak nie bierze się w rachubę ostatecznego wyniku z roku poprzedniego.

6. Ochotników jednorocznych, asenterowanych w jednym roku poborowym, z wyjątkiem określonym w § 21 : 2 u. w., należy w obrębie okręgu terytorialnego wojskowego rozdzielić liczbowo między wspólną siłę zbrojną i obronę krajową według następującej proporcji:

Suma kontyngentów rekrutów wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej (SR) ma się do kontyngentu rekrutów obrony krajowej (LR), jak się ma ogólna ilość ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, asenterowanych w pewnym okręgu terytorialnym wojskowym (SE) do ilości tych, których z pomiędzy nich należy przydzielić do obrony krajowej (LE).

Odnośny wzór opiewa:

$$SR : LR = SE : LE$$

$$LE = \frac{LR \times SE}{SR}$$

Z ilości tej, obliczonej w ten sposób, odlicza się ochotników jednorocznych, przydzielonych już do obrony krajowej, poczem pozostanie ilość asenterowanych drogą poboru, których należy jeszcze przydzielić do obrony krajowej.

Późniejszy rozdział ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, między okręgi uzupełnienia, należące do danego okręgu terytorialnego wojskowego, należy skutecznie według następującej proporcji:

Ogólna ilość ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, asenterowanych w danym okręgu terytorialnym wojskowym (SE), ma się do ilości tych, których z pomiędzy nich należy przydzielić do obrony krajowej (LE), jak się ma ogólna ilość ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej (se), asenterowanych w odnośnym okręgu uzupełnienia, do ilości tych, których z pomiędzy nich należy przydzielić do obrony krajowej (le).

Odnośny wzór opiewa:

$$SE : LE = se : le$$

$$le = \frac{LE \times se}{SE}$$

7. Komenda terytorialna wojskowa ma do dnia 31. lipca przedłożyć Ministerstwu wojny i Ministerstwu obrony krajowej po jednym egzemplarzu sumarycznego zestawienia. Do sumarycznego zestawienia, przeznaczonego dla Ministerstwa wojny, należy dołączyć oba spisy imienne według wzoru 46.

Komenda terytorialna wojskowa powinna przed przedłożeniem sumarycznego zestawienia porozumieć się z komendą terytorialną obrony krajowej i polityczną władzą krajową, przesyłając im po jednym wygotowaniu sumarycznego zestawienia.

8. Jeżeli na podstawie zestawienia sumarycznego stwierdzi się nadwyżkę ochotników jednorocznych w obronie krajowej, wówczas zarządzić ma Ministerstwo obrony krajowej i Ministerstwo wojny w drodze wzajemnego porozumienia się przeniesienia ochotników jednorocznych i obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, z obrony krajowej do wojska wspólnego, potrzebne dla wyrównania, odpowiadającego stosunkowi kontyngentów rekrutów, uwidoczniając zastępstwo za ubytki, względnie przyrost.

§ 143.

Zasady rozdziału rekrutów między oddziały wojskowe.

1. Normalna przynależność oddziałów wojska i zakładów pod względem uzupełnienia uwidoczniiona jest w załącznikach V, V a i V b.

Ministerstwo wojny zawiadamia zapomocą normalnego rozdziału o ilości rekrutów, których należy przydzielić do właściwych pod względem uzupełnienia oddziałów broni i zakładów, komendy terytorialne wojskowe, zaś Ministerstwo obrony krajowej zawiadamia o tem w ten sam sposób komendy terytorialne obrony krajowej.

Podstawę normalnego rozdziału stanowią zestawienia sumaryczne wykazów komend okręgów uzupełnienia, względnie komend okręgów uzupełnienia obrony krajowej, określonych bliżej w punkcie 2. a i c, które mają przedkładać do dnia

15. lipca komendy terytoryalne wojskowe Ministerstwa wojny, względnie komendy terytoryalne obrony krajowej Ministerstwu obrony krajowej.

2. Jako dokumenty, na podstawie których przeprowadza się rozdział rekrutów między oddziały wojskowe, służą następujące wykazy, które mają przedkładać do dnia 10. lipca komendy okręgów uzupełnienia komendom terytoryalnym wojskowym, zaś komendy okręgów uzupełnienia obrony krajowej komendom terytoryalnym obrony krajowej:

- a) Wykazy asenterowanych w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego do dnia 30. czerwca roku bieżącego, według wzoru 47.;
- b) wykaz sumaryczny znajdujących się na rzemiośle, asenterowanych w czasie od dnia 1. marca do dnia 30. czerwca roku bieżącego oraz przydzielonych według klucza rozdziału do odnośnego kontyngentu rekrutów, który to wykaz winien zawierać przedziały 22. do 113. wykazu podziału (wzór 62.). Sumę rekrutów, znajdujących się na rzemiośle, należy uwidocznic osobno, dzieląc ich na zdalnych i zdalnych do usług pomocniczych. W przedziale „Uwaga“ tego wykazu należy wykazać sumarycznie według zawodów tych asenterowanych do usług pomocniczych, którzy ewentualnie nie są objęci wspomnianymi przedziałkami;
- c) wykaz według wzoru 48. ochotników z prawidłowym obowiązkiem służbowym i ochotników jednorocznych, mających prawo swojszczyzny w okręgu uzupełnienia a przydzielonych w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego do dnia 30. czerwca roku bieżącego do niewłaściwych pod względem uzupełnienia pułków piechoty, oraz do batalionów strzelców polowych, konnicy, artylerji polowej i górskiej, do oddziałów broni szczególnej itd. i do marynarki wojennej. W wykazie tym należy także uwidocznic ilość rekrutów, asenterowanych drogą poboru z stałym przydziałem do marynarki wojennej.

3. Komendy terytoryalne wojskowe (obrony krajowej) układają następnie rozdział według oddziałów wojskowych według wzorów 49. i 50. i zawiadamiają o nim właściwe pod względem uzupełnienia oddziały broni (zakłady), podwładne komendy okręgów uzupełnienia (okręgów uzupełnienia obrony krajowej) oraz Ministerstwo wojny (Ministerstwo obrony krajowej).

4. Przy ustalaniu ilości rekrutów, którą ma otrzymać odnośny oddział broni itd. (wzór 49.), należy wziąć na wzgląd:

- a) przeznaczoną z rozdziału ilość rekrutów i
- b) ilość tych ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, których w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego asenterowano w ich

właśnym okręgu terytoryalnym dla odnośnego oddziału broni i którzy do niego także mogą być przydzieleni po myśli § 88.

Ilość *a* wynika z rozdziału normalnego, ilość zaś ochotników jednorocznych *b* uwidoczniiona jest w wykazie, wymienionym w punkcie 2. c.

Ochotnicy jednoroczn, wymienieni pod *b*, z wyjątkiem przydzielonych do trenu oraz jednorocznych ochotników-farmaceutów, przydzielonych do oddziałów sanitarnych, liczą się na poczet przeznaczanej z rozdziału ilości rekrutów, wobec czego należy ich od tej ilości odjąć.

Przy rozdziale rekrutów według oddziałów wojskowych nie uwzględnia się tych ochotników jednorocznych i obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, których asenterowano dla oddziału broni, przynależnego pod względem uzupełnienia do innego okręgu terytoryalnego.

Natomiast należy wliczać do ilości rekrutów, których ma się przydzielić do pewnego oddziału broni, wszystkich asenterowanych w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego w ich własnym okręgu terytoryalnym dla tegoż oddziału broni celem dopełnienia prawidłowego lub przedłużonego za karę obowiązku służbowego, z wyjątkiem dobrowolnie uszkadzających się.

Ochotników jednorocznych trenu i jednorocznych ochotników-farmaceutów, przydzielonych do oddziałów sanitarnych, nie liczy się na poczet ilości rekrutów tych oddziałów wojskowych.

5. Przy układaniu rozdziału rekrutów między oddziały wojskowe, według okręgów uzupełnienia (wzór 50.) bierze się na wzgląd:

- a) ilość asenterowanych, nadających się do policzenia na poczet odnośnego kontyngentu rekrutów;
- b) ochotników, podlegających prawidłowemu obowiązkowi służbowemu oraz ochotników jednorocznych i obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, których asenterowano w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego i przydzielono do oddziałów broni itd., przynależnych pod względem uzupełnienia do innych okręgów terytoryalnych, tudzież
- c) ochotników jednorocznych i obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, których w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego przydzielono do oddziału broni itd., przynależnego pod względem uzupełnienia do własnego okręgu terytoryalnego.

Liczba według *a* uwidoczniiona jest w wykazie według wzoru 47., liczby zaś według *b* i *c* w wykazie według wzoru 48.

Do rozdziału przypada ilość, pozostająca po odjęciu od ilości według *a* sumy ilości według *b* i *c*

6. Przy rozdziale rekrutów według oddziałów wojskowych należy zwrócić uwagę na to, aby przynależne pod względem uzupełnienia pułki piechoty otrzymały, o ile możliwości, jednakową ilość rekrutów celem uzyskania jednakowych stanów ksiąg etatowych.

Komendy terytoryalne wojskowe, przełożone w sprawach, odnoszących się do uzupełnienia wojska, winny obliczyć zapotrzebowanie rekrutów dla samodzielnych batalionów piechoty, rozmieszczonych w Bośni i Hercegowinie oraz w południowej Dalmacji, tudzież podać je do wiadomości przy rozdziale rekrutów według oddziałów wojskowych. Przydział rekrutów do tych batalionów piechoty uskutecznia właściwa komenda okręgu uzupełnienia. Przytem należy zwrócić uwagę na lepsze zaopatrzenie tych batalionów w profesjonalistów i w zdalnych do kształcenia.

Do batalionów strzelców polowych, oddziałów konnicy i artylerii należy przydzielać, o ile możliwości, tylko rekrutów i rezerwistów zapasowych z takich okręgów uzupełnienia, w których obrębie lub w których pobliżu umieszczone są odnośne oddziały zapasowe, a to w tym celu, aby uprościć w miarę możliwości zgłaszanie się żołnierzy do ciążących na nich wojskowych powinności służbowych.

Jeżeli w jednej stacji znajduje się więcej oddziałów zapasowych wspomnianych wyżej rodzajów broni, trzeba będzie zapewne uwzględniać także okręgi uzupełnienia, położone dalej, w celu jednak zapewnienia jednolitości składu odnośnych oddziałów broni należy przydzielać corocznie rekrutów, o ile możliwości, z tych samych okręgów uzupełnienia.

Wkońcu powinny komendy terytoryalne wydać potrzebne ewentualnie zarządzenia celem odpowiedniego rozdzielania zdalnych do kształcenia, do zatrudnienia jako pisarzy, profesjonalistów oraz nadających się do zatrudnienia w innych zawodach, wykonywanych w obrębie siły zbrojnej.

7. Jako zastępstwo za ubytek odkomenderowanych przeznacza się komendom terytoryalnym w rozdziale normalnym osobną ilość rekrutów, których te komendy winny rozdzielić między oddziały broni itd. odpowiednio do tego, jak odkomenderowania oddziały na stan tych oddziałów. Przytem ma obowiązywać zasada, że w pierwszym rzędzie uwzględnić należy odkomenderowanych z konnicy, potem odkomenderowanych z artylerii polowej i górskiej, z batalionów strzelców polowych oraz oddziałów broni szczególnej itd.

8. Ministerstwo wojny (względnie Ministerstwo obrony krajowej) rozdziela między oddziały wojska (zakłady) resztę rekrutów, pozostającą ewentualnie po pokryciu ilości rekrutów, ustanowionej w rozdziale normalnym.

Z przeznaczonej nadwyżki należy pokryć ubytki, powstające w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego w stanie prezencyjnym odnośnego oddziału broni (zakładu), które należy po myśli § 153 : 1 zastąpić, tudzież ubytki, powstające

w ogóle w ilości rekrutów do dnia 31. grudnia tego samego roku.

Bataliony strzelców polowych, konnica, artyleria polowa i górską, tudzież oddziały broni szczególnej itd. mają przedłożyć tej komendzie terytoryalnej, której podlegają w sprawach, dotyczących się uzupełnienia, z dniem 31. grudnia wykaz rekrutów, przydzielonych do tych oddziałów, według wzoru 51.

Komendy terytoryalne stwierdzają, czy dla przeznaczonych ilości rekrutów znalazło się pokrycie, względnie, czy zachodzi co do nich nadwyżka lub ubytek i zarządzają ewentualnie potrzebne wyrównanie.

Do tego wyrównania, którego potrzebę musi się uzasadnić, należy w pierwszym rzędzie użyć nadwyżek, istniejących w ilościach rekrutów w tych właśnie batalionach strzelców polowych, w tej konnicy, artylerii polowej i górskiej, tudzież w oddziałach broni szczególnej itd., a dopiero potem należy użyć w tym celu właściwych pod względem uzupełnienia pułków piechoty.

Jeżeli po dokonaniu tego wyrównania istnieje jeszcze nadwyżka w ilości rekrutów w batalionach strzelców polowych, w konnicy, artylerii polowej i górskiej, tudzież w oddziałach broni szczególnej itd., wówczas należy przenieść odpowiadającą tej nadwyżce ilość rekrutów do właściwych pod względem uzupełnienia pułków piechoty, w razie, gdy w stanie ich wyłoniły się rzeczywiste ubytki.

§ 144.

Zasady rozdziału rezerwistów zapasowych między oddziały wojskowe.

1. Rezerwistami zapasowymi zasila się:

piechotę, strzelców, artylerię polową i forticzną, saperów, pionierów, pułk telegraficzny, oddział kolejowy, oddziały sanitarne i zakłady zaopatrzenia wojska.

2. Przy rozdziale rezerwistów zapasowych między oddziały wojskowe wchodzi w rachubę tylko ci, których asenterowano bezpośrednio do rezerwy zapasowej.

Rezerwistów zapasowych, pozostałych po zasileniu batalionów strzelców polowych, artylerii polowej i oddziałów broni szczególnej, przytoczonych w punkcie 1., należy przydzielić do właściwego pod względem uzupełnienia pułku piechoty.

Rezerwistów zapasowych z okręgów uzupełnienia marynarki wojennej przydziela się w sposób następujący:

Z okręgu uzupełnienia marynarki wojennej		do pułku piechoty Nr.
Tryest		97
Szybenik		22
Rjeka	przynależnych do miasta Rjecki i do jej obszaru .	48
	innych	79

§ 145.

Indywidualny przydział rekrutów i rezerwistów zapasowych przez komendy okręgów uzupełnienia (okręgów uzupełnienia obrony krajowej) do oddziałów wojska i zakładów.

1. Asenterowanych drogą poboru ochotników jednorocznych i obowiązanych do służby wojskowej, roszcujących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, należy przydzielać według postanowień § 88.

2. Innych rekrutów przydziela się do oddziałów wojskowych po nadejściu rozdziału według oddziałów wojskowych, sporządzonego przez przełożoną komendę terytorjalną wojskową (obrony krajowej) (§ 143).]

3. Asenterowanych należy przydzielać z uwzględnieniem zasad, zawartych w § 53. według zdatości dla pewnego rodzaju broni itd., stwierdzonej przy poborze i zapisanej w protokole asenterunkowym, przyczem należy możliwie uwzględniać odnośne życzenia obowiązanych do służby wojskowej, o ile to jest dopuszczalne po myśli § 53 : 7.

Obowiązanych do służby wojskowej z Tyrolu i Przedarulanii należy, z wyjątkiem tych, którzy wstąpili dobrowolnie do marynarki wojennej, przydzielać tylko do oddziałów broni, uzupełniających się z tych krajów, albo do oddziałów stadnin.

4. Rekrutów, którzy już służyli w wojsku wspólnem lub w obronie krajowej, z powodu jednak niezdatności do służby zostali uwolnieni a potem na nowo asenterowani, należy w razie zdatości przydzielać do tego oddziału broni itd., w którym odbyli służbę poprzednią. Analogiczne postanowienia obowiązują także co do rekrutów, którzy już przedtem służyli w marynarce wojennej — o ile i tak nie należy ich przydzielić do tej marynarki po myśli § 36 : 2 u. w. — a to w razie, jeżeli przeznaczono z rozdziału na komendę okręgu uzupełnienia pewną ilość rekrutów dla marynarki wojennej.

5. Rekrutów, co do których po asenterunku wniesiono po myśli §§ 30. lub 31. u. w. prośbę o przyznanie ulgi w dopełnieniu obowiązku służbowego, należy przydzielić do właściwego pod względem uzupełnienia pułku piechoty (pułku tyrolskich strzelców cesarskich), jeżeli odnośnych dochodzeń nie ukończono jeszcze w czasie rozdziału rekrutów według oddziałów wojskowych. Rekrutów, co do których wniesiono prośbę o przyznanie którejś z wymienionych poprzednio ulg dopiero po dokonaniu rozdziału rekrutów według oddziałów wojska, należy w przypadku, jeżeli im nie przyznano żądanej ulgi aż do czasu obliczenia kontyngentu rekrutów, i jeżeli ich i tak już nie przydzielono do właściwego pod względem uzupełnienia pułku piechoty, przenieść do tegoż pułku po dostarczeniu odpowiedniego zastępstwa za ubytek.

6. Rekrutów, którzy starają się o przyznanie dobrodziejstwa po myśli § 82. *) u. w., należy wyłączenie przydzielać do właściwego pod względem uzupełnienia pułku piechoty (pułku tyrolskich strzelców cesarskich).

7. Zdalnych do kształcenia, nadających się na pisarzy, profesjonalistów oraz nadających się do innych zawodów, znajdujących zastosowanie w sile zbrojnej, należy przydzielać w stosunku do poszczególnych kontyngentów rekrutów oraz według potrzeby (załącznik IV.), o ile komendy terytorjalne wojskowe (terytorjalne komendy obrony krajowej) nie wydały odrębnych zarządzeń. Samoistne bataliony piechoty, rozmieszczone w Bośni-Hercegowinie oraz w Dalmacji południowej, należy przy przydzielaniu ilości rekrutów (§ 142 : 6) w sposób odpowiedni zasilać obficie w zdalnych do kształcenia i profesjonalistów.

8. Przydział rezerwistów zapasowych według oddziałów wojskowych należy przeprowadzić po myśli powyższych postanowień. Piekarzy i młynarzy winno się przydzielać do zakładów zaopatrzenia wojska.

Przeniesionych po myśli § 32. u. w. do rezerwy zapasowej aż do czasu wecielenia należy potem przydzielać do oddziałów wojskowych, zasilanych rezerwistami zapasowymi, a mianowicie w pierwszym rzędzie do artylerji polowej i fortecznej, do oddziałów saperów i pionierów, do pułku telegraficznego, do oddziałów kolejowych, oddziałów sanitarnych i do zakładów zaopatrzenia wojska.

9. Po dokonaniu przydziału rekrutów i rezerwistów zapasowych według oddziałów wojskowych należy wypełnić przedziałki 31. i 34. protokołu asenterunkowego, poczem należy przestać wyciągi z tego protokołu odnośnym oddziałom broni itd.

§ 146.

Zasady obliczenia kontyngentu rekrutów.

1. Ilość rekrutów, którzy mają być wecieleni do wspólnej siły zbrojnej, należy rozdzielić na poszczególne okręgi poborowe według rzeczywistego wyniku poboru w odnośnym roku (§ 13. u. w.).

W taki sam sposób należy ilość rekrutów, których ma się przydzielić do obrony krajowej, z wyjątkiem rekrutów dostawianych według ustawy z Tyrolu i Przedarulanii, rozdzielić na okręgi poborowe — wyjąwszy Tyrol i Przedarulanję.

Przy rozdziale na poszczególne okręgi poborowe należy uwzględniać odstępstwa od zasad, wyrażonych w powyższych dwóch ustępach (§ 13. u. w.), które wynikają z postanowień artykułu III. ustawy z dnia 5. grudnia 1868, Dz. u. p. Nr. 151.

Rekrutów dostawianych według ustawy z Tyrolu i Przedarulanii dla strzelców krajowych, należy roz-

*) Obowiązuje tylko w siedmioletnim okresie przejściowym.

dzielić na poszczególne okręgi poborowe według rzeczywistego wyniku poboru.

Ilość rekrutów, przypadającą na poszczególne okręgi poborowe, ustala się równocześnie z obliczeniem kontyngentu rekrutów w odnośnym roku.

2. Co do pokrycia kontyngentów rekrutów, przydzielonych wspólnej sile zbrojnej i obronie krajowej, należy co roku uskutecznić obliczenie.

Przy tem obliczeniu kontyngentów rekrutów oznacza się zapotrzebowanie rekrutów, doliczając do kontyngentów rekrutów dla wspólnej siły zbrojnej, względnie obrony krajowej wszystkie zastępstwa za ubytki, zarządzane od czasu obrachunku z roku poprzedniego, wraz z temi, które zarządzono za korzystających z ulgi według § 32. u. w., tudzież ewentualne zaległości z roku poprzedniego, a odliczając natomiast przyrosty, zanotowane od czasu obliczenia z roku poprzedniego.

Od policzenia są wyłączeni: asenterowani w myśl § 21 : 2 u. w., przydzieleni wprost przy poborze do rezerwy zapasowej, wstępujący dobrowolnie tylko na trzy lata, a przy marynarce wojennej na cztery lata do obowiązkowej służby czynnej (§ 19 : 6 u. w.), wreszcie ci, którzy sami zadali sobie uszkodzenie a których uznano za zdatnych jedynie do podrzędnych czynności służbowych (§ 37. u. w.).

§ 147.

Przeprowadzenie obliczenia kontyngentu rekrutów.

1. Rozdział ilości rekrutów, którzy mają być wcieleni do wspólnej siły zbrojnej, względnie do obrony krajowej, na poszczególne okręgi poborowe według rzeczywistego wyniku poboru (§ 13. u. w.) oraz obliczenie kontyngentu rekrutów uskutecznia Ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem wojny na podstawie zamknięcia z dniem 31. października odnośnego roku.

2. Komendy okręgów uzupełnienia oraz komendy okręgów uzupełnienia obrony krajowej w Castelnovo i Szybeniku, tudzież polityczne władze powiatowe winny w celu dokonania obliczenia kontyngentu rekrutów sporządzić na podstawie zamknięcia z dniem 31. października wykaz według wzoru 52.

Dwa wygotowania tego wykazu przesyłają komendy okręgów uzupełnienia (względnie komendy okręgów uzupełnienia obrony krajowej w Castelnovo i Szybeniku) komendzie terytorialnej wojskowej (względnie komendzie terytorialnej obrony krajowej w Raguzie), polityczne władze powiatowe zaś przesyłają również dwa takie wygotowania politycznej władzy krajowej i to w ten sposób, aby wygotowania te nadeszły do wymienionych władz najpóźniej w dniu 5. listopada.

3. Aby uzyskać pewną podstawę dla sporządzenia tego wykazu winny komendy okręgów uzupełnienia (okręgów uzupełnienia obrony krajowej) oraz władze polityczne prowadzić według wzoru 53. księgę zapisków co do odbytych asenterunków, co do zarządzania zastępstw za ubytki i zanotowania przyrostów.

4. Komendy okręgów uzupełnienia powinny przy sporządzaniu wykazu, wymienionego w punkcie 2., porozumiewać się z komendami okręgów uzupełnienia obrony krajowej oraz politycznymi władzami powiatowymi i o ile możliwości winny już te władze uchylać zachodzące ewentualnie różnice.

Jeżeli przy rozpatrywaniu tych wykazów w instancji wyższej, wymienionej w punkcie 2., okażą się mimo to różnice w wsławionych liczbach, natenczas należy je wyrównać w drodze dochodzeń.

5. Na podstawie wykazów według punktu 2. sporządzają komendy terytorialne wojskowe i komenda obrony krajowej w Raguzie wykaz zbiorowy według takiego samego wzoru i odsyłają go w ten sposób, aby nadszedł najpóźniej do dnia 10. listopada w jednym wygotowaniu do Ministerstwa wojny zaś w trzech wygotowaniach do Ministerstwa obrony krajowej.

6. Na podstawie przedłożonych wykazów zbiorowych dokonuje Ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem wojny:

- a) ustalenia ogólnego wyniku poboru;
- b) sprostowania ilości rekrutów, przydzielonych już według klucza rozdziału na odnośny rok do wspólnej siły zbrojnej, względnie do obrony krajowej, któreby ewentualnie było potrzebne według § 141 : 1. oraz
- c) rozdziału asenterowanych na poczet kontyngentów rekrutów na okręgi poborowe.

7. Rozdział asenterowanych na poczet kontyngentów rekrutów na okręgi poborowe uskutecznia się według następującej proporcji:

Ogólny wynik poboru (S) w królestwach i krajach reprezentowanych w Radzie państwa ma się do ilości tych, których należy przydzielić do wspólnej siły zbrojnej (SW), względnie do obrony krajowej (SL), jak się ma wynik poboru (s) w poszczególnym okręgu poborowym do ilości tych, których należy przydzielić do wspólnej siły zbrojnej (sw), względnie do obrony krajowej (sl).

Oдноśny wzór opiewa:

Dla wspólnej siły zbrojnej:

$$S : SW = s : sw$$

$$sw = x = \frac{SW \times s}{S}$$

Dla obrony krajowej:

$$S : SL = s : sl$$

$$sl = x = \frac{SL \times s}{S}.$$

8. Potrzebne ewentualnie ze względu na dokładny stosunek kontyngentów rekrutów sprostowanie ilości rekrutów, których przydzielono według klucza rozdziału, wymienionego w § 141., do wspólnej siły zbrojnej, względnie do obrony krajowej, uskutecznia się w drodze przeniesienia ilości rekrutów, odpowiadającej odnośnej różnicy, z kontyngentu rekrutów jednej części siły zbrojnej do kontyngentu rekrutów drugiej części.

Różnicę tę oblicza się na podstawie ogólnego wyniku asenterunku dla odnośnych części siły zbrojnej, a dopiero potem rozdziela się według rzeczywistego wyniku poboru na poszczególne okręgi poborowe.

9. Obliczenie kontyngentów rekrutów ma w szczególności na celu ustalenie, czy zapotrzebowanie rekrutów dla wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej zostało pokryte, albo też, czy z porównania zapotrzebowania tego z wynikiem asenterunku, policzalnym na poczet tego zapotrzebowania, okazuje się zaległość, względnie nadwyżka.

10. Jeżeliby zapotrzebowanie rekrutów nie zostało pokryte, wówczas ubytek stanowi zaległość, wchodząca w rachubę przy najbliższym obliczeniu kontyngentów rekrutów, o którą zwiększa się też zapotrzebowanie rekrutów w roku następnym.

Zaległość należy wykazywać tylko przez jeden rok; gdyby w drugim roku nie można było pokryć jej wcale lub pokryć jej w całości, należy całą zaległość, względnie pozostałą jej resztę skreślić (§ 37 : 2 u. w.).

Przykłady:

- a) Przy obliczeniu kontyngentów rekrutów na rok 1912 okazuje się zaległość w zapotrzebowaniu rekrutów dla jednej części siły zbrojnej w ilości 1437 ludzi. W zaległości tej mieści się także zaległość z roku 1911 w ilości 862 ludzi. Tych 862 ludzi nie wchodzi już w rachubę przy obliczeniu kontyngentów rekrutów na rok 1913; wskutek tego należy przy obliczeniu kontyngentów rekrutów na rok 1913 uwzględnić tylko różnicę, to jest 575 ludzi.
- b) W roku 1911 pozostała zaległość w zapotrzebowaniu rekrutów dla jednej części siły zbrojnej w ilości 862 ludzi, którą wliczono do zapotrzebowania rekrutów w roku 1912. Z obliczenia kontyngentów w roku 1912 okazuje się na przykład zaległość w ilości 400 ludzi.

Zaległości tej nie należy przenosić do obliczenia kontyngentów rekrutów w roku 1913, gdyż powstała ona jedynie z powodu zaległości z roku 1911.

11. Rekrutów, pozostałych po pokryciu rocznego zapotrzebowania, należy przenieść w czasie pokoju jako „nadliczbowych“ do rezerwy zapasowej (§ 37 : 3 u. w.).

Nadwyżka wynika z różnicy między wynikiem poboru a zapotrzebowaniem rekrutów w każdej części siły zbrojnej. Ponieważ oddziały stacjonujące otrzymują kontyngent rekrutów z wspólnego wojska, przypadają także nadliczbowi z tych oddziałów na nadwyżkę w wspólnej sile zbrojnej.

Przy obliczeniu kontyngentów rekrutów ustala się tylko liczbowo nadwyżkę (zaległość), przypadającą na okręgi poborowe.

12. Indywidualny wybór na „nadliczbowych“ uskutecznia się według postanowień §§ 149. i 150.

13. Po dokonaniu obliczenia kontyngentów rekrutów przesyła Ministerstwo obrony krajowej najpóźniej w dniu 24. listopada po jednym egzemplarzu uzupełnionego odpowiednio wykazu według wzoru 52. komendzie terytorialnej wojskowej, tudzież komendzie terytorialnej obrony krajowej i politycznej władzy krajowej oraz zawiadamia oprócz tego wprost zapomocą spisu według wzoru 54. komendy okręgów uzupełnienia (okręgów uzupełnienia obrony krajowej) o sprostowaniu, które należy ewentualnie przeprowadzić w stosunku między wspólną siłą zbrojną i obroną krajową, oraz o nadwyżce (zaległości), przypadającej na poszczególne okręgi poborowe w ich terytorium.

Komendy okręgów uzupełnienia (okręgów uzupełnienia marynarki wojennej) otrzymują jeszcze dalszy spis według wzoru 54. celem naleymsiowego doręczenia go przewodniczącemu komisji dla wyboru „nadliczbowych“.

Komenda terytorialna wojskowa uzupełnia na podstawie wykazu, otrzymanego z Ministerstwa obrony krajowej, wykazy, przedłożone przez komendy okręgów uzupełnienia, i przesyła im jeden egzemplarz tych ostatnich wykazów.

W sposób analogiczny przesyła polityczna władza krajowa uzupełniony egzemplarz wykazu władzom powiatowym.

Komenda terytorialna obrony krajowej przesyła komendom okręgów uzupełnienia obrony krajowej odpowiedni wyciąg z tego wykazu.

§ 148.

Zarządzenia władz uzupełnienia pierwszej instancji na podstawie obliczenia kontyngentów rekrutów.

1. Bezpośrednio po nadejściu spisu według wzoru 54. należy dokonać u władz uzupełnienia pierwszej instancji

- a) potrzebnego ewentualnie po myśli § 147 : 6, b przeniesienia asenterowanych z kontyngentu rekrutów wspólnej siły zbrojnej do kontyngentu obrony krajowej — lub naodwrot — oraz
- b) indywidualnego wyboru po myśli postanowień §§ 149. i 150. „nadliczbowych“, pozostałych ewentualnie na podstawie obliczenia kontyngentów rekrutów.

2. Zmiany w przydziale asenterowanych, potrzebne wskutek wyrównania po myśli punktu 1. a, winna komenda okręgu uzupełnienia skutecznie w porozumieniu z komendą okręgu uzupełnienia obrony krajowej (względnie naodwrot) i donosić o nich właściwej władzy politycznej powiatowej. Do przeniesienia z kontyngentu rekrutów wspólnej siły zbrojnej do kontyngentu obrony krajowej i naodwrot należy przeznaczać każdorazowo rekrutów, przydzielonych na ostatku w odnośnej liście przydziału do piechoty. Odnośną listę przydziału należy sprostować. W przedziale „Uwaga“ tej listy przydziału należy przytoczyć przyczynę zmiany w przydziale.

Komendy okręgów uzupełnienia (okręgów uzupełnienia obrony krajowej) dokonują przydziału według oddziałów wojskowych asenterowanych, przeniesionych po myśli punktu 2. do kontyngentu rekrutów wspólnej siły zbrojnej (obrony krajowej).

Komenda okręgu uzupełnienia (komenda okręgu uzupełnienia obrony krajowej) zawiadamia bezwzględnie o ewentualnych zmianach w przydziale asenterowanych oddziały broni (zakłady), których zmiany te dotyczą, celem dokonania przeniesienia.

3. Przedziałkę 14. listy stawczej oraz przedziałkę 33. protokołu asenterunkowego należy ze względu na przydział odpowiednio uzupełnić.

§ 149.

Zasady wyboru nadliczbowych.

1. Wybór nadliczbowych ma być skuteczniejszy przez komisję mieszczą według doniosłości powodów, zasługujących na uwzględnienie, najpierw z uwagi na utrzymanie rodziny, następnie z uwagi na gospodarstwo rolne, inny zarobek i wykształcenie w zawodzie obywatelskim.

Z pośród godnych uwzględnienia, których wybrano w ten sposób, dokonuje się indywidualnego oznaczenia nadliczbowych według kategorii przez los (§ 37 : 3 u. w.).

2. Jako godnych szczególnego uwzględnienia przytacza się poniżej przykładowo:

- a) obowiązanych do służby wojskowej, powołanych do prowadzenia przedsiębiorstwa (gospodarstwa rolnego, rzemiosła itp.) ojca niezdolnego do zarabkowania (matki, dziadka,

babki). jeżeli przedsiębiorstwo to stanowi jedyne źródło utrzymania rodziny, i to także wtedy, gdy wchodzi wprawdzie w rachubę inni mężcy członkowie rodziny, którzy jednak ze względu na inny zawód życiowy nie mogą według przedślawionych dowodów prowadzić przedsiębiorstwa tego w ciągu służby czynnej obowiązanych do służby wojskowej;

- b) obowiązanych do służby wojskowej, którzy są zajęci przygotowaniem się do pewnego oznaczonego zawodu życiowego albo wyuczeniem się pewnej sztuki lub pewnego rzemiosła i mogliby wskutek dłuższej przerwy ponieść znaczną szkodę;

- c) jeżeli wchodzący w rachubę brat lub bracia obowiązanych do służby wojskowej odbywają dobrowolnie dalszą służbę czynną w wojsku wspólnem (marynarce wojennej) lub obronie krajowej (żandarmeryi), względnie zobowiązali się do jej dobrowolnego dalszego odbywania, nie będąc podoficerami.

3. Przeniesienia do rezerwy zapasowej w charakterze nadliczbowego nie można domagać się:

- a) z powodu małżeństwa obowiązanych do służby wojskowej oraz
- b) jeżeli powody, uzasadniające prośbę, zostały wywołane swobodnem postanowieniem obowiązanych do służby wojskowej lub członków jego rodziny w celu uzyskania dobrodziejstwa.

4. Obowiązanych do służby wojskowej, którym przyznano już ulgę po myśli §§ 29., 30., 31., 32. lub 82.*) u. w., nie należy uwzględniać przy wyborze na nadliczbowych, wyjąwszy, gdyby przeniesienie ich do rezerwy zapasowej miało nastąpić po myśli §§ 30 : 2, 31 : 8 lub 32 : 3 u. w. dopiero przy sposobności najbliższej ogólnej zmiany szeregów.

Odroczenie służby czynnej, dozwolone po myśli §§ 21 : 6, 31 : 10, 32 : 5 lub 33. u. w., nie stanowi przeszkody dla wyboru na nadliczbowego.

5. Postanowienia niniejszego paragrafu mają zastosowanie także do pasierbów, synów adoptowanych i wychowanków.

Układy o adopcję, zawarte dopiero po wejściu zobowiązanego w wiek, obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu, lub zapewniające wzięcie na wychowanie dopiero po tym czasie, nie uzasadniają z reguły prawa do uwzględnienia.

§ 150.

Postępowanie przy wyborze nadliczbowych.

1. Bezpośrednio po nadejściu do władz uzupełnienia pierwszej instancji spisów według wzoru 54.

*) Obowiązuje tylko podczas siedmioletniego okresu przejściowego (§ 82., ustęp pierwszy, u. w.).

oraz połączonego z nimi cyfrowego rozdziału nadliczbowych na okręgi poborowe odbywa się komisyjny wybór nadliczbowych według stopnia powodów, zasługujących na uwzględnienie.

Obowiązani do służby wojskowej, którzy domagają się przyznania charakteru „nadliczbowych“, albo ich członkowie rodziny mają wnieść podania odnośne, zaopatrzone w wszystkie załączniki, najdalej do dnia 15. października roku asenterunkowego do właściwej politycznej władzy powiatowej.

Pod względem zaopatrywania podań tych w dokumenty należy stosować analogicznie postanowienia §§ 108. i 111.

2. Polityczna władza powiatowa uzupełnia wniesione podania na podstawie potrzebnych dochodzeń w tym kierunku, czy motywa prośby są wiarygodne i czy zasługują na uwzględnienie.

Następnie ustala się, czy odnośnego obowiązkanego do służby wojskowej nie przeniesiono już do rezerwy zapasowej z powodu innego tytułu do ulgi (§ 149 : 4).

Po ukończeniu dochodzeń należy oznaczyć podania według kategorii, to jest według stopnia, w jakim zasługują na uwzględnienie, jako:

„zasługujące na uwzględnienie w wysokim stopniu“,

„zasługujące na uwzględnienie“,

„zasługujące na uwzględnienie w mniejszym stopniu“, albo

„niezasługujące na uwzględnienie“,

uporządkować je oddzielnie dla wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej w wspomnianym wyżej porządku kolejnym i przesłać przy dołączeniu spisu według wzoru 55. przewodniczącemu komisji poniżej wymienionej najdalej do dnia 10. listopada.

Prośby, odnoszące się do żołnierzy oddziałów stadnin, należy wciągać do spisów dla wspólnej siły zbrojnej.

Równocześnie należy przesłać po jednym spisie właściwej komendzie okręgu uzupełnienia i komendzie okręgu uzupełnienia obrony krajowej, które mają spis ten utrzymywać w ewidencji aż do dokonania wyboru nadliczbowych a to w tym celu, aby się na przykład to nie zdarzyło, że wybrany zostanie na nadliczbowego taki obowiązany do służby wojskowej, którego tymczasem zwolniono od służby już w drodze rozpoznania, lub który znajduje się już w rezerwie zapasowej z powodu innego tytułu do ulgi.

Komendy okręgów uzupełnienia obrony krajowej winny donosić w należytych czasie komendom okręgów uzupełnienia wspólnego wojska o zmianach, które w tym kierunku zasły odnośnie do żołnierzy oddziałów stadnin.

3. Celem wyboru nadliczbowych ma zebrać się komisja w siedzibie każdej komendy okręgu uzupełnienia (komendy okręgu uzupełnienia marynarki wojennej) (punkt 4.).

Komisja ta składa się:

A. Z strony politycznej:

a) z naczelnika politycznej władzy powiatowej w siedzibie komendy okręgu uzupełnienia (komendy okręgu uzupełnienia marynarki wojennej) albo w razie przeszkody z jego zastępcy jako przewodniczącego.

Jeżeli w siedzibie komendy okręgu uzupełnienia znajduje się tylko gmina z własnym statutem albo oprócz rządowej politycznej władzy powiatowej także gmina z własnym statutem, wówczas należy ustanowić przewodniczącym wyższego funkcyonaryusza politycznej władzy krajowej;

b) z drugiego urzędnika politycznego, którego wyznaczyć ma polityczna władza powiatowa, wymieniona pod a, ustęp pierwszy.

W przypadkach, wspomnianych pod a, ustęp drugi, gmina odnośna ma prawo wyznaczyć jako członka komisji jednego z swych urzędników albo, jeżeli wyrażono takie życzenie, burmistrza (zastępcę burmistrza), który potem przy rozprawie nad prośbami z miejskiego okręgu poborowego wstępuje w miejsce urzędnika rządowej politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli w siedzibie komendy okręgu uzupełnienia niema politycznej władzy powiatowej, wówczas należy wziąć funkcyonaryuszów, wymienionych pod a i b, z owego starostwa, w którego okręgu leży siedziba komendy okręgu uzupełnienia;

c) z politycznego urzędnika, wyznaczonego przez polityczną władzę krajową, którego należy corocznie brać na przemian z etatu innych rządowych władz politycznych powiatowych, znajdujących się w okręgu uzupełnienia.

Jeżeli w okręgu uzupełnienia znajduje się oprócz rządowych władz politycznych powiatowych także gmina z własnym statutem, to ma ona prawo wyznaczyć jako członka komisji jednego z swych urzędników lub, jeżeli wyrażono takie życzenie, odnośnego burmistrza (zastępcę burmistrza), który potem przy rozprawie nad prośbami z miejskiego okręgu poborowego wstępuje w miejsce urzędnika rządowej politycznej władzy powiatowej (lit. c, ustęp pierwszy). Taksamo należy postąpić w przypadkach, określonych pod lit. a, ustęp drugi, oraz wówczas, jeżeli okręg uzupełnienia składa się jedynie z obszaru gminy z własnym statutem.

B. Z wojska wspólnego (marynarki wojennej):

z komendanta okręgu uzupełnienia lub jego zastępcy.

C. Z obrony krajowej:

z komendanta okręgu uzupełnienia obrony krajowej lub jego zastępcy.

Z komendy okręgu uzupełnienia (komendy okręgu uzupełnienia marynarki wojennej) i z komendy okręgu uzupełnienia obrony krajowej należy odkomenderować po jednym podoficerze jako pisarza.

Jeżeli w danym miejscu mają siedzibę urzędową dwie komendy okręgu uzupełnienia albo jeżeli zachodzi potrzeba ustanowienia w pewnym okręgu uzupełnienia więcej aniżeli jednej komisji dla wyboru nadliczbowych, wówczas zarządzają władze uzupełnienia drugiej instancji utworzenie komisji tych i bliższe oznaczenie ich zakresu działania za wskazówką Ministerstwa obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem wojny.

Politycznych członków komisji ma na zarządzenie Ministerstwa obrony krajowej wyznaczyć polityczna władza krajowa wtedy, jeżeli wchodzi w rachubę takie gminy z własnym statutem, które nie wykonują, choćby nawet tylko częściowo, funkcji władzy politycznej pierwszej instancji, tudzież w innych przypadkach szczególnych.

W południowo-dalmatyńskim obszarze obrony krajowej składa się komisja:

Z strony politycznej: z członków, wymienionych w punkcie A,

z marynarki wojennej: z oficera marynarki, którego wyznaczy Admiralat portowy w Poli, oraz z obrony krajowej: z komendanta okręgu uzupełnienia obrony krajowej lub jego zastępcy.

4. Przewodniczący winien zwołać komisję dla wyboru nadliczbowych po dniu 10. listopada tak wcześnie, aby ona mogła ukończyć potrzebne prace przygotowawcze, przede wszystkim zaś ponowną ocenę prób i uporządkowanie ich według kategorii, sporządzenie kartek losowania według poszczególnych kategorii bezwarunkowo najpóźniej do dnia 26. listopada oraz aby indywidualny wybór nadliczbowych odbył się bezpośrednio po nadejściu spisów według wzoru 54. w czasie najkrótszym, w każdym razie zaś do dnia 28. listopada.

Komisja zbiera się w lokalu urzędowym odnośnej politycznej władzy powiatowej.

Wszystkie wniesione podania należy rozpatrywać według okręgów poborowych, a po ocenie komisjonalnej, przy której rozstrzyga większość głosów pięciu członków komisji, oznaczyć je ponownie w myśl punktu 2. według stopnia, w jakim zasługują na uwzględnienie.

Dla każdego okręgu poborowego zakłada się oddzielnie dla wojska wspólnego i obrony krajowej osobne spisy według wzoru 56. w trzech wygotowaniach, zamykane i podpisywane codziennie i obejmujące powyższe trzy kategorie. Co do oddziałów stażnin odsyła się do punktu 2.

5. Z nadeszłych spisów według wzoru 54, należy dowiedzieć się o ilości nadliczbowych, przypadających na każdy okrąg poborowy, a indywidualny ich wybór winna następnie skutecznie komisja według następujących zasad:

- a) Jeżeli liczba podań, uznanych za „zasługujące na uwzględnienie w wysokim stopniu“, jest większa od ilości nadliczbowych, przypadających na okrąg poborowy, wówczas skutecznia się indywidualne oznaczenie nadliczbowych w obrębie tej kategorii losem, dalsze zaś kategorie nie wchodzi w rachubę;
- b) jeżeli jednak liczba podań wspomnianych jest mniejsza niż ilość nadliczbowych, przypadających na okrąg poborowy, wówczas wchodzi w rachubę co do pozostałej ilości nadliczbowych podania drugiej kategorii, uznane za „zasługujące na uwzględnienie“, i to w ten sposób, że w razie, gdyby liczba podań tych przewyższała powyższą resztę, rozstrzyga w kategorii drugiej los;
- c) w podobny sposób należy postąpić w danym razie także z podaniami, uznanymi za „zasługujące na uwzględnienie w mniejszym stopniu“, jeżeli ilość nadliczbowych, przypadających na odnośny okrąg poborowy, nie jest jeszcze pokryta;
- d) jeżeli jednak liczba podań, zasługujących na uwzględnienie (a do c), jest mniejsza niż nadwyżka, przypadająca na okrąg poborowy, wówczas należy dla pozostałej reszty uwzględnić wniesione jeszcze ewentualnie podania z innych okręgów poborowych okręgu uzupełnienia, według kategorii, odpowiednio do doniosłości powodów, zasługujących na uwzględnienie, przyczem należy tak postępować, jak to określono pod lit. a do c.

To samo obowiązuje w tym przypadku, jeżeli liczba podań, zasługujących na uwzględnienie, w kilku okręgach poborowych jest mniejsza od przypadających na nie nadwyżek;

- e) jeżeli przy powyższym sposobie postępowania pozostanie jeszcze pewna ilość nadliczbowych, wówczas należy w dalszym ciągu skutecznie wybór nadliczbowych w obrębie okręgu uzupełnienia zapomocą losowania i to indywidualnie w ten sposób, że w pierwszym rzędzie wylosowuje się rekrutów klasy wieku wyższej niż III. klasa, a jeżeli ilość tych ostatnich jest mniejszą od wchodzącej jeszcze w rachubę nadwyżki, rekrutów III., potem w razie potrzeby rekrutów II. klasy wieku z odnośnego okręgu uzupełnienia. Przytem nie należy uwzględniać obowiązanych do służby wojskowej, którzy z własnej winy nie uczynili w należytych czasie zadość obowiązowi stawienia się do poboru.

Ogólna ilość nadliczbowych, wybranych w jednym okręgu uzupełnienia, nie może pod żadnym

warunkiem przekraczać sumy nadwyżek, przypadających na okręgi poborowe tegoż okręgu uzupełnienia.

6. Losowanie ma odbyć się w ten sposób, iż imiona i nazwiska zaliczonych do odnośnej kategorii spisze się na jednakowych kartkach, kartki te zwinie się i włoży do naczynia nieprzeźroczystego.

Przewodniczący zarządza ciągnięcie.

7. Po ukończonym wyborze nadliczbowych należy uzupełnić spisy według wzoru 55. przez wpisanie nadliczbowych, wybranych zapomocą losowania, wypełnić przy każdym wpisanym przedziałkę 12. słowami „tak“ lub „nie“, poczem członkowie komisji winni podpisać wszystkie cztery spisy po stwierdzeniu ich zgodności.

Przewodniczący zawiadamia odnośne polityczne władze powiatowe najpóźniej w dniu 28. listopada, przesyłając im jeden egzemplarz spisów, nadesłanych przez nie według punktu 2., uzupełnionych uchwałą komisji i przez nią podpisanych, przy dołączeniu podań, w celu wydania orzeczeń proszącym.

8. Zarządzone stanowczo przeznaczenie w charakterze „nadliczbowego“ należy zapisać w liście stawczej w przedziałce 14. i w protokole asenrunkowym w przedziałce 33. a komenda okręgu uzupełnienia (komenda okręgu uzupełnienia obrony krajowej) zawiadamia o tem bezzwłocznie dotyczący oddział broni (zakład) w ten sposób, aby przeniesienie nadliczbowego z oddziału etatowego do rezerwy zapasowej można było uskuteczyć w dniu 1. grudnia.

9. Komendy okręgów uzupełnienia (uzupełnienia marynarki wojennej) i komendy okręgów uzupełnienia obrony krajowej sporządzają co do wybranych na „nadliczbowych“ wykazy liczbowe według wzoru 57. i przedkładają je przełożonym komendom terytoryalnym wojskowym, względnie komendom terytoryalnym obrony krajowej najpóźniej do dnia 10. grudnia.

Komendy terytoryalne wojskowe przedkładają summaryczne zestawienie wspomnianych wykazów Ministerstwu wojny i Ministerstwu obrony krajowej, zaś komendy terytoryalne obrony krajowej Ministerstwu obrony krajowej.

§ 151.

Odebranie ulgi dla nadliczbowego.

1. Obowiązani do służby wojskowej, przeniesieni jako „nadliczbowi“ do rezerwy zapasowej, nie potrzebują przedkładać dowodu dalszego istnienia swego prawa do ulgi.

2. Nie należy odbierać ulgi dla „nadliczbowego“ z powodu tego, że stosunki, które były podstawą prośby o ulgę, potem odpadły.

3. Ulgę dla „nadliczbowego“ należy odebrać:

a) jeżeli wykluczony po myśli § 70 : 1 u. w. od wyboru na nadliczbowego przez pomyłkę wybrany został na nadliczbowego albo jeżeli wybrany na nadliczbowego byłby wykluczony od wyboru na nadliczbowego, gdyby warunki zaistnienia tego skutku prawnego stwierdzone były już w czasie jego wyboru na nadliczbowego.

W przypadkach tych należy po odebraniu ulgi zanotować przyrost (§ 153.);

b) jeżeli wybranemu na nadliczbowego przyznano później ulgę po myśli §§ 29., 30., 31., 32. lub 82. *) u. w., taksamo wówczas, jeżeli jedna z tych ulg została mu już przyznana, a mimo to wybrano go przez pomyłkę na nadliczbowego.

W pierwszym przypadku odebranie ulgi dla nadliczbowego nie powoduje ani zastępstwa za ubytek ani przyrostu. W przypadku drugim należy zanotować przyrost, jeżeli policzono zastępstwo za ubytek; jeżeli jednak nie policzono zastępstwa za ubytek, lecz tylko je zanotowano, należy tę notatkę skreślić;

c) jeżeli ogólna ilość nadliczbowych, wybranych w jednym okręgu uzupełnienia, przewyższa sumę nadwyżek, przypadających na okręgi poborowe tego okręgu uzupełnienia.

W tym przypadku nie ma się do czynienia ani z zastępstwem za ubytki ani z przyrostem.

Przy indywidualnem oznaczaniu tych, którym ulgę tę się odbiera, należy postępować odwrotnie jak przy przyznawaniu; jeżeli da się ustalić, w którym okręgu poborowym przekroczono nadwyżkę, wchodzi przytem w rachubę nadliczbowi z tego okręgu poborowego, w innych zaś przypadkach wybrani nadliczbowi z całego okręgu uzupełnienia.

4. Ulgę odbiera odnośna polityczna władza krajowa w porozumieniu z komendą terytoryalną wojskową (obrony krajowej).

Przeciw orzeczeniu tej instancji niema środka prawnego.

5. Jeżeli obowiązany do służby wojskowej przyznano po myśli § 149 : 4, ustęp pierwszy lub drugi, ulgę w charakterze nadliczbowego, wówczas w przypadku, określonym w ustępie pierwszym, odbiera się ulgę, polegającą na przeniesieniu do rezerwy zapasowej przy najbliższej ogólnej zmianie

*) Obowiązuje tylko podczas siedmioletniego okresu przejściowego (§ 82., ustęp pierwszy, u. w.).

szeregowców, w przypadku zaś, określonym w ustępie drugim, odbiera się ulgę, polegającą na odroczeniu służby czynnej.

W obu przypadkach nie ma się do czynienia ani z zastępstwem za ubytki ani z przyrostem.

§ 152.

Przydział asenterowanych, rozdział rekrutów i obliczenie kontyngentów rekrutów w razie mobilizacji.

1. Jeżeli mobilizacja nastąpi po ukończeniu poboru głównego, jednakowoż przed dokonaniem przydziału asenterowanych do wspólnej siły zbrojnej lub do obrony krajowej, należy natychmiast uskutecznić:

- a) przydział asenterowanych do wspólnej siły zbrojnej lub do obrony krajowej według postanowień §§ 140. i 141., a to według klucza rozdziału w roku poprzednim oraz
- b) rozdział rekrutów według oddziałów wojskowych bez względu na dokonane w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego asenterunki ochotników i jednorocznych ochotników.

Przydział rekrutów i rezerwistów zapasowych według oddziałów wojskowych należy przeprowadzić bezzwłocznie. Wyciągi z protokołów asenterunkowych należy natychmiast przelać oddziałom broni itd.

2. Jeżeli mobilizacja nastąpi przed ukończeniem poboru głównego, wówczas należy dokonać natychmiast po myśli §§ 140. i 141. przydziału do wspólnej siły zbrojnej lub do obrony krajowej asenterowanych w odpowiednim okręgu poborowym aż do chwili przerwania poboru głównego (§ 45 : 7), a to według klucza rozdziału w roku poprzednim, zaś przydział rekrutów i rezerwistów zapasowych według oddziałów wojskowych należy również uskutecznić według rozdziału między oddziały wojskowe w roku poprzednim.

3. Obliczenia kontyngentów rekrutów dokonuje się, w razie jeżeli to jest możliwe, tak jak w stosunkach normalnych, zresztą zaś, o ile możliwości, jak najprędzej.

§ 153.

Zastępstwa za ubytki, przyrosty i przerachowania.

1. Ubytek wskutek utraty żołnierza, policzanego na poczet kontyngentu rekrutów, należy zastąpić w szczególności w następujących przypadkach:

- a) w razie uwolnienia z powodu nieusuwalnej niezdolności do służby, jeżeli niezdolność tę stwierdzono w ciągu trzech miesięcy po wstąpieniu do służby czynnej (§ 71 : 1 c), a uwolnienie nastąpiło na podstawie orzeczenia rozpoznawczego z przyczyny, która zaistniała przed wstąpieniem do służby czynnej;

b) w razie uwolnienia bez przedstawienia komisji rozpoznawczej z powodu choroby umysłowej, padaczki lub w szczególnych przypadkach wyjątkowych, jeżeli wada istniała przed wstąpieniem do służby czynnej. Ubytek należy zastąpić także wtedy, jeżeli odnośny obowiązany do służby wojskowej odbywał już nie pierwszy, lecz dalszy rok swej służby czynnej;

c) w razie uwolnienia z powodu asenterunku wbrew ustawie (§ 61. u. w.), a to także wtedy, jeżeli odnośny obowiązany do służby wojskowej odbywał już nie pierwszy, lecz dalszy rok swej służby czynnej;

d) w razie śmierci, jeżeli nastąpiła ona przed wstąpieniem do służby czynnej lub w pierwszym roku służby czynnej;

e) w razie uwolnienia w celu uzyskania obcego obywatelstwa (§ 62. u. w.), jeżeli uwolnienie nastąpiło przed wstąpieniem odnośnego obowiązowanego do służby wojskowej do służby czynnej lub w pierwszym roku tej jego służby;

f) w razie przeniesienia do rezerwy zapasowej po myśli §§ 29., 30., 31., 32. lub 82.*) u. w., i to, jeżeli prawo do ulgi istniało już przed wstąpieniem do służby czynnej, w ciągu całego czasu służby czynnej korzystającego z ulgi, jeżeli zaś prawo do ulgi powstało dopiero po wstąpieniu do służby czynnej, tylko wtedy, jeżeli ulgę przyznano w pierwszym roku służby czynnej;

g) jeżeli kogoś przez pomyłkę policzono na poczet kontyngentu rekrutów, na przykład jeżeli zaliczono na poczet kontyngentu rekrutów rezerwistę zapasowego lub obowiązowanego do służby wojskowej po myśli § 21 : 2 u. w.;

h) celem sprostowania niesłusznie policzonego przyrostu;

i) jeżeli u takiego, którego policzono na poczet kontyngentu rekrutów, później zajdą okoliczności, z powodu których nie należy go już tu zaliczać; na przykład, jeżeli policzonemu na poczet kontyngentu rekrutów później przyznano ulgę według § 21 : 2 u. w.

2. Zastępstwa za ubytki, zanotowane w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego aż do dnia 31. października roku bieżącego, należy pokryć przy obliczeniu kontyngentów rekrutów (§ 146 : 2).

W przypadkach, określonych w punkcie 1., lit. b, c, e, i, oraz f, odnośnie do ulg po myśli § 32. u. w., tudzież w przypadkach, nie wyliczonych osobno w punkcie 1. pod a do g, zarządza zastępstwo za ubytek Ministerstwo obrony krajowej,

*) Tylko podczas siedmioletniego okresu przejściowego.

a władze uzupełnienia pierwszej instancji powinny zastępstwo to potem zanotować. Jeżeli ulga zostanie przyznana w instancji wyższej niż pierwsza, wówczas ta instancja wyższa zarządza zarazem także zastępstwo za ubytek, które potem mają zanotować władze uzupełnienia pierwszej instancji.

W przypadkach, przewidzianych w punkcie 1., lit. *a*, *d*, tudzież *f* z wyjątkiem ulgi po myśli § 32. u. w., oraz lit *g* i *h*, winny władze uzupełnienia pierwszej instancji zarządzić natychmiast zastępstwa za ubytki i zarachować je przy obliczeniu kontyngentów rekrutów. Jeżeli w jednym z tych przypadków z powodu odmiennych zapatrywań władz uzupełnienia pierwszej instancji zastępstwo za ubytek zarządzi druga lub trzecia instancja, winny władze uzupełnienia pierwszej instancji zanotować zastępstwo dopiero po tem zarządzeniu.

Polityczna władza powiatowa winna w wszystkich przypadkach, w których władze uzupełnienia pierwszej instancji same zarządzają zastępstwo za ubytek, przedłożyć politycznej władzy krajowej odnośne akta rozprawy w celu kontroli i ewentualnego sprostowania po myśli punktu 1., lit. *h*.

Odnośne postanowienia co do przedkładania aktów dochodzeń w razie uwolnienia z powodu niezdatności do służby bez poprzedniego rozpoznania zawiera zeszyt 2.

3. Władze uzupełnienia pierwszej instancji winny utrzymywać w ewidencji przypadki, w których po myśli §§ 30 : 2, 31 : 8 lub 32 : 3 u. w. ma nastąpić przeniesienie do rezerwy zapasowej dopiero przy najbliższej ogólnej zmianie szeregowców, zastępstwo za ubytek mają jednak zanotować dopiero przy uwolnieniu żołnierza z służby czynnej.

4. Z powodu uwolnienia obowiązanych do służby wojskowej z rezerwy lub z rezerwy zapasowej nie zarządza się zastępstw za ubytki.

5. Każdy przybytek, który powstaje w kontyngencie rekrutów z powodu przyczyny, zaszłej przed wstąpieniem do służby czynnej, stanowi przyrost.

Oprócz tego należy co do każdego powołanego do służby czynnej wskutek utraty tytułu do ulgi, zanotować przyrost wówczas, jeżeli powołanie to nastąpiło w pierwszym roku służby czynnej.

Miedzy innymi należy zanotować przyrosty w przypadkach, wymienionych osobno w § 151 : 3 *a*

i *b*, tudzież także w celu sprostowania niesłusznie policzonego zastępstwa za ubytek.

6. Przyrosty, zanotowane w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego do dnia 31. października roku bieżącego, należy policzyć przy obliczeniu kontyngentów rekrutów.

7. Zanotowanie przyrostów winny zarządzać te władze uzupełnienia, które są właściwe do wydawania orzeczenia, stanowiącego źródło przybytku w kontyngencie rekrutów, względnie utraty tytułu do ulgi.

8. Przerachowania z jednego kontyngentu rekrutów do drugiego w drodze zastępstw za ubytki i przyrostów skutecznia się w szczególności w następujących przypadkach:

w razie przeniesienia obowiązanych do służby wojskowej, należących do wojska wspólnego (marynarki wojennej) do obrony krajowej i naodwrot;

w tych przypadkach, w których się stwierdzi, że obywatele bośniacko-hercegowińscy przed swym asenterunkiem posiadali obywatelstwo austriackie, względnie węgierskie;

jeżeli się stwierdzi, że odnośnie do obowiązującego do służby wojskowej zaszła zmiana w jego obywatelstwie w czasie między terminem miarodajnym dla jego przynależności pod względem poboru (dzień 1. listopada) a dniem jego asenterunku.

9. Zastępstwa za ubytki i przyrosty należy wpisywać do księgi zapisków, wzór 53.

Wojskowe władze uzupełnienia pierwszej instancji wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej winny donosić sobie wzajemnie oraz właściwej władzy politycznej powiatowej o poczynionych wpisach.

10. Oddziały etatowe winny donosić bezwzględnie właściwej komendzie okręgu uzupełnienia (okręgu uzupełnienia obrony krajowej) o wypadkach śmierci żołnierzy pierwszego roku służby czynnej.

11. Zmiany w prawie przynależności nie pociągają za sobą ani przerachowania ani sprostowania uskutecznionego indywidualnego przydziału obowiązującego do służby wojskowej.

12. Zastępstwa za ubytki i przyrosty z powodu ubytków i przybytków w oddziałach stadnin należy wpisywać w księdze zapisków do przedziałek dla wojska wspólnego.

Załącznik III

do § 49.

Obejmuje także wzory A, B i C.

Spis

zakładów leczniczych, opiekuńczych i wychowawczych dla umysłowo chorych, głupowatych i posiadających mniejszą wartość umysłową, które współdziałają w dostarczaniu wykazów rocznych co do obowiązanych do służby wojskowej, wypuszczonych z zakładu.

Te zakłady, których świadectwa, wystawione przez dyrekcję zakładu i przedłożone komisji poborowej, należy po myśli § 49 : 8 uważać za pełnowartościowe, wydrukowano **łustemi czcionkami.**

K r a j	Z a k ł a d	S i e d z i b a	
Królestwo Czech	Królewsko-czeski zakład krajowy dla umysłowo chorych	Bohnice	
		Dobrzany	
		Kosmanosy	
		Berzkowice górne	
		Praga	
	Królewsko-czeski zakład krajowy, filia dla umysłowo chorych	Oporzany	
	Zakład leczniczy i opiekuńczy dla chorych nerwowo i psychicznie Dr. Oskara Woltära	Uście nad Łabą	
	Prywatny zakład dla obłąkanych Dr. Kramera	Bubencz	
	Zakład dla opieki i wychowania głupowatych dzieci „Ernestinum“	Praga	IV., Nr. 57
	Przytułek dla cierpiących na padaczkę „Valentinum“		VIII.
Prywatny zakład dla obłąkanych Drów Fischera i Kozaka	Welesławin		
Księstwo Bukowiny	Krajowy zakład dla obłąkanych	Czerniowce	
Królestwo Dalmacyi		Szybenik	
Królestwo Galicyi	Oddział dla obłąkanych szpitala św. Łazarza	Kraków	
	Krajowy zakład dla obłąkanych	Kulparków	
Margrabstwo Istrii, uksiążęcone hrabstwo Gorycyi i Gradyski, miasto Tryest z okręgiem		Gorycyja	
		Pola	
	Miejski zakład dla obłąkanych	Tryest	

Kraj	Zakład	Siedziba
Księstwo Karyntyi	Krajowy zakład dla obłąkanych	Celowiec
Księstwo Krainy	Oddział dla chorych obłąkanych szpitala krajowego	Lublana
	Krajowy zakład dla obłąkanych	Studeniec
	Prywatny zakład dla chorych umysłowo „pod świętym Józefem“	Lublana
Margrabstwo Moraw	Krajowy zakład dla obłąkanych	Berno
	Filia krajowego zakładu dla obłąkanych	Iglawa
	Krajowy zakład leczniczy Cesarza Franciszka Józefa I.	Kromieryż
	Krajowy zakład dla obłąkanych	Sternberg
Arcyksięstwo Austrii poniżej Anizy	Krajowy zakład dla obłąkanych	Gugging
		Klosterneuburg
	Krajowy zakład leczniczy i opiekuńczy Cesarza Franciszka Józefa	Mauer-Öhling
	C. k. szpital powszechny (klinika psychiatryczna)	Wiedeń
	Krajowe zakłady lecznicze i opiekuńcze dla chorych umysłowo i nerwowo „na Steinhofie“	
	Krajowy zakład opiekuńczy dla umysłowo chorych	
	Sanatorium Dr. Friesa	Inzersdorf koło Wiednia
	Sanatorium dla chorych nerwowo i psychicznie	Emil Friesgasse 5
	Prywatny zakład Dr. Vigilli v. Kreuzinfeld	Rekawinkel
		Tulln koło Wiednia

K r a j	Z a k ł a d	S i e d z i b a	
Arcyksięstwo Austrii poniżej Anizy	Zakład leczniczy Svetlin	Wie- deń	III., Leonhard- gasse 3
	Zakład leczniczy dla chorych psychicznie i umy- słowo		XIII., Lainz, Jagdschloss- gasse 25
	Prywatny zakład leczniczy Profesora Ober- steinera		XIX., Billroth- strasse 69
Arcyksięstwo Austrii powyżej Anizy	Krajowy zakład dla obłąkanych	Niedernhart	
Księstwo Solnogrodu	Krajowy zakład leczniczy dla chorych umysłowo	Solnogród	
Księstwo Śląska	Krajowy zakład dla obłąkanych	Opawa	
Księstwo Styrii	Krajowy zakład dla obłąkanych	Feldhof	
	Szpital powszechny (klinika psychiatryczna)	Grac	
	Zakład leczniczy dla chorych nerwowo i umy- słowo „Schweizerhof“	Wetzelsdorf	
Uksiążęcone hrabstwo Tyrolu z Przedarulaną	Krajowy zakład dla obłąkanych	Hall	
	Szpital powszechny (klinika psychiatryczna)	Insbruck	
	Krajowy zakład dla obłąkanych	Pergine	
		Valduna	

Dyrekcya zakładu.Do załącznika III.Wzór A.do § 49 : 8.

Świadectwo

dla niżej wymienionego młodzieńca, który pozostawał w leczeniu, względnie pod opieką z powodu choroby umysłowej (głupowatości, mniejszej wartości umysłowej).

Ad 49 : 8 przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1.

1. Imię i nazwisko:

2. Gmina swojszczyzny (przynależności):

3. Dzień przyjęcia do zakładu:

4. Dzień wypuszczenia z zakładu:

5. Sposób wypuszczenia:

6. Przyczyna oddania do zakładu:

7. Krótki wyciąg z historyi choroby*) (daty wywiadowe, w szczególności także co do stosunków dziełeczności), wynik obserwacji w zakładzie :

*) Nie ma obowiązku dołączenia historyi choroby, można jej jednak w danym przypadku zażądać od zakładu.

8. Diagnoza:

9. Uwaga:

....., dnia 19..

Podpis
lekarza (psychiatry), wykonującego opiekę lekarską

Podpis
dyrektora zakładu

Format papieru: A.

Komisya dla wyboru „nadliczbowych“

Wzór 56

w okręgu uzupełnienia

do § 150.

Spis

wybranych na „nadliczbowych“ rekrutów wspólnej siły zbrojnej (obrony krajowej),
których należy przenieść do rezerwy zapasowej.

Okrąg poborowy	Rok urodzenia	Numer losu	Imię i nazwisko	Podania sklasyfikowano jako			U w a g a
				zasługujące na uwzględnienie w wysokim stopniu	zasługujące na uwzględnienie	zasługujące na uwzględnienie w mniejszym stopniu	
1	2	3	4	5	6	7	8
A							
		 dnia 19..				
			(Podpis członków komisji)				
B							
		 dnia 19..				
			(Podpis członków komisji)				
itd.							

Uwaga : 1. Przedziałki 5. do 7. należy w razie zaistnienia danego przypadku oznaczyć kreską podłużną, w innym zaś razie punktem.
2. Format papieru B.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,
także w roku 1913. w języku

niemieckim, czeskim, włoskim, chorwackim, polskim, rumuńskim, ruskim i słowenskim.

Prenumerata na cały **rocznik 1913** każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa wynosi za egzemplarz **8 K** przy odbiorze w miejscu lub bezpłatnej przesyłce pocztowej.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24, i nabywać tam także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyła się abonentom tylko po poprzednim złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia przez c. k. pocztę należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania **niemieckiego** można nabywać:

Rocznik	1849 za	4 K	20 h	Rocznik	1871 za	4 K	— h	Rocznik	1893 za	6 K	— h
"	1850	"	10 " 50	"	1872	"	6 " 40	"	1894	"	6 " —
"	1851	"	2 " 60	"	1873	"	6 " 60	"	1895	"	7 " —
"	1852	"	5 " 20	"	1874	"	4 " 60	"	1896	"	7 " —
"	1853	"	6 " 30	"	1875	"	4 " —	"	1897	"	15 " —
"	1854	"	8 " 40	"	1876	"	3 " —	"	1898	"	6 " —
"	1855	"	4 " 70	"	1877	"	2 " —	"	1899	"	10 " —
"	1856	"	4 " 90	"	1878	"	4 " 60	"	1900	"	7 " —
"	1857	"	5 " 70	"	1879	"	4 " 60	"	1901	"	6 " —
"	1858	"	4 " 80	"	1880	"	4 " 40	"	1902	"	7 " 50
"	1859	"	4 " —	"	1881	"	4 " 40	"	1903	"	9 " —
"	1860	"	3 " 40	"	1882	"	6 " —	"	1904	"	5 " —
"	1861	"	3 " —	"	1883	"	5 " —	"	1905	"	6 " —
"	1862	"	2 " 80	"	1884	"	5 " —	"	1906	"	12 " —
"	1863	"	2 " 80	"	1885	"	3 " 60	"	1907	"	13 " —
"	1864	"	2 " 80	"	1886	"	4 " 60	"	1908	"	9 " —
"	1865	"	4 " —	"	1887	"	5 " —	"	1909	"	8 " 50
"	1866	"	4 " 40	"	1888	"	8 " 40	"	1910	"	8 " 40
"	1867	"	4 " —	"	1889	"	6 " —	"	1911	"	7 " —
"	1868	"	4 " —	"	1890	"	5 " 40	"	1912	"	12 " 50
"	1869	"	6 " —	"	1891	"	6 " —				
"	1870	"	2 " 80	"	1892	"	10 " —				

Pojedyncze roczniki wydań w innych siedmiu językach od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przyznaje się opust 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które zaginęły lub doszły w stanie wadliwym, należy reklamować najpóźniej w przeciągu czterech tygodni po ich ukazaniu się, zaś części wydań nieniemieckich najpóźniej w przeciągu sześciu tygodni po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg l. 16.

Po upływie tego terminu wydaje się Dziennik ustaw państwa wyłącznie tylko za opłatą ceny handlowej ($\frac{1}{4}$ arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ wszystkie roczniki wydania niemieckiego począwszy od roku 1849. i wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach począwszy od roku 1870. są całkowicie uzupełnione, przeto można nabywać w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24., nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część wszystkich tych roczników po cenie handlowej ($\frac{1}{4}$ arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwiające jest uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materij.